Vergilius Maro, Publius; Servius [Comm.]; Donatus, Aelius [Comm.]; Landinus, Christophorus [Comm.]; Domitius <de Calderiis> [Comm.]: Opera: Bucolica et Georgica

Nürnberg: Anton Koberger, 1492 Seite 442

Obliuiscunt̃ em̃ diuinoꝝ occupatæ mortalibus. Reuisant supa conuexa. Oculis caducis. Prius em̃ vide-
bant ea velut inferiora oculis despiciẽtes æthereis. Rursus incipiant velle. Nõ em̃ cõpellunt̃: sed ꝑ natu-
ræ ꝑcliuicate tpibus certis alliciunt̃. Huiuscemodi igit̃ rõne putaui bos versus interp̃tandos: nõ ga bæc
credere: aut illis assentirer. Nam de aĩs nostris sine vlla bæsitatõne eadẽ oĩno sentio q̃ xpiana ꝑbibet reli-
gio: eas eẽ ex nibilo a deo creatas: & eodem tꝑe creatas & corꝑibus infusas: & pleraqꝫ alia q̃ nos ĩ nostris
de anima dialogis ꝓlixius scripsimus: sed platonẽ nostrũ qm̃ nostræ religionis ignarus fuerit: & platoni-
cus oĩno extiterit: ad platonicũ dogma eius sñias traducendas censui.

Ille vides pura iuuenis qui nititur basta:
Proxia sorte tenet lucis loca, primus ad auras
Aetberias italo cõmixtus sanguĩe surget
Siluius albanũ nomen tua postbuma ꝓles:
Quẽ tibi longæuo serum lauinia cõiunx
Educet siluis regẽ: regũqꝫ parentem:
Vnde genus longa nostrũ dñabitur alba
Proximus ille procax troianæ gloria gentis.
Et capys: & numitor: & q te noĩe reddet
Siluius ęneas: pariterqꝫ pietate vel armis
Egregius: si unq̃ regnandam accepit albam
Qui iuuenes quãtas ostentant aspice vires.
Atq vmbrata gerũt ciuili tꝑa quercu.
Hi tibi nomentũ: & gabios: vrbemqꝫ fidenam
Hi collatinas imponẽt montibus arces.
Pometios: castrũqꝫ inui: bolamqꝫ: corãqꝫ
Hæc tũ noĩa erũt: nũc sunt sine noĩe terræ

SER. Ille vides pura iuuenis. q. n. b. æ-
neas vt dicit cato fil⁹ ac venit ad italiã: Laui-
niã accepit vxorẽ: pp qđ turnus irat⁹ tam ĩ
latinũ q̃ ĩ æneã bella cõmouit a mezentio
impetratis auxiliis: qđ ẽt ipse oñdit dicens
se fatis ãbob⁹ teucrisqꝫ veĩre latinisqꝫ: sed vt
sup̃ dixim⁹ prio periit latin⁹: scđo ꝑiter tur-
nus & æneas: Postea mezẽtiũ iteremit asca
nius: & laurolauiniũ tenuit. Cui⁹ lauinia ti-
mẽs insidias. grauida cõfugit in siluas: & la
tuit ĩ casa pastorali tyri: ad qđ alludẽs ait: ty
rusqꝫ pr̃ cui regia parẽt armẽta: & illic enixa
ẽ filiũ: sed cũ ascani⁹ flagraret ĩuidia: vocauit
nouercã & ei concessit laurolauiniũ: sibi ve
ro albã constituit: q qm̃ sine liberis ꝑiit: Sil
uio q & ipse ascani⁹ dict⁹ ẽ: suũ reliq̃t impiũ
Vñ apud liuiũ error ẽ q ascanius albã cõdi
dit. Postea albani oẽs reges dicti sunt silui
ab bui⁹ noĩe: sicut bodieqꝫ romani impato-
res augusti vocant̃: ægyptii ptolomeiqꝫ. ꝑ-
sæ arsacidæ. Latini murrani: vt murranũ bic
atauos. & auoꝝ antiq̃ sonantẽ noĩa: per re-
gesqꝫ actũ gen⁹ oẽ latinũ. Pura iuuenis q
nitit̃ basta. i. sine ferro. Nã boc fuit p̃miũ
apud maiores: q tũc primũ vicisset ĩn ꝑlio:
sicut fert̃ in libris de gẽte ppl̃i romãi. Sil
uius albanũ nomẽ. Quia oẽs silui ab eo di
cti sunt. Tua postbuma ꝓles. Postbum⁹ ẽ p⁹ bumatõnẽ pentis creatus. Per boc aũt æneã cito ostendit
esse ꝑiturũ. & statim infert cõsolationẽ dicens. Quẽ tibi longæuo. i. deo. æuũ em̃ ꝓprie æternitatis est: q̃
nõ nisi in deos venit. Enni⁹ romulus in cœlo cũ diis genitalibus æuũ degit. Male aũt vindicauit vsus per
quẽ dixit longæuosqꝫ senes. Vñ a quo: vt genus vñ latinũ: nam posteri ei⁹ fuerũt: q postea apud albam
regnauerũt ciuitatẽ. Proximus ille ꝓcas: stadi nõ ascẽdendi ordine. Nã duodecim⁹ fuit. Et capys. se-
xtus ẽ rex albanoꝝ. Itẽ numitor terciusdecim⁹ fuit. Si nunq̃ regnandã accepat albam: æneas siluius: &
bic oñdit oĩs albanos reges siluios dictos: accepit aũt a tutore: q ei⁹ inuasit impiũ. Qđ ei vix anno. lii. re
stituit: & rem bistoriæ plenã ꝑtrãsitũ tetigit. Ciuili tꝑa q̃rcu. Ciuica debuit dicere: sed mutauit: vt contra
Horat. Motũ ex metello cõsule ciuiũ: ꝑ ciuile. Quercẽã ãt coronã accipiebãt q ĩ bello ciueꝫ seruassent. Iõ
ga añ cã vitæ in bac arbore boĩbus fuit. q glãdibus vescebant̃. aliæ ei murales erãt: alii agonales. i. lãnisca
ræ. Hi tibi nomentũ & gabios. Hæ ciuitates sunt priscoꝝ latinoꝝ ab albanis regibus cõstitutæ. quãqꝫ
collatiã Tarquinius constituisse dicat̃: q vt erat superbus: eã ex collata pecunia cõstituit: Vñ collatia dicta
est. Põt tñ etiam fieri: vt ab albanis fundata sit: aucta a Tarquinio. sicut supra de Tarento diximus: qđ Ta
ras fecit: auxit Pbalantus. Romam etiam Romulus fecisse dicitur: quã añ Euander condidit: vt tũc pater
Euandrus Romanæ conitor arcis. Vrbemqꝫ fidenam. Fidenæ dicuntur sicut thebæ: sed dixit vt Iuue.
atqꝫ vetus thebæ centũ iacet obruta portis: nam varietati studet: vñ etiam pometios ait: cum dicatur nũe
ro singulari pometia. Castrũqꝫ inui. Vna est italiæ ciuitas castrũnouũ dicitur. De bac aũt ait castꝝ inui.
i. panos q illic tollitur. Inuus aũt latine appellatur: græce πᾶν Item ἐπιάλτης græce: latine incubus.
id ẽ faunus. Item fatuus fatuellus. Dicitur aũt ab ineundo passim cum omnibus aĩalibus. Vñ & incubus
dicitur. Castrũ aũt ciuitas est. Nam castra numero plurali dicimus: licet legerimus in Plauto castrum pœ
naꝝ quod etiã diminutio oñdit: nam castellũ dicimus Nũc sunt sine noĩe terræ. atq in catalago binc ẽ di
cturus aliquas ciuitates: sed ex ꝑsona sua ꝓoccupat.

DO. Pura. sine ferro: qđ sit signũ pacis & nõ belli. Ciuili tempa quercu. Ciuilem dixit festã paci-
ficam: vt est laurus & oliua.

CHRI. Cõmixtus sanguĩe. s. optime dictũ: nam pr̃ materiã nõ ꝑbet: ex qua fetus conficiatur. Nam
semen viri spiritus sunt: qui veluti artifices fœtum in materno vtero formant ex sanguine materno. Ita-
qꝫ semen artifex est: sanguis materia. Vnde & mater dicitur quasi materiã tradens. ergo quia ex viro tro
iano & ex matre italia orituri erãt italo: sanguine dixit. Siluius ascanius ex ænea & Lauinia vxore nat⁹
est: nã lauina post obitum æneæ verita Ascaniũ ex creusa natũ in siluis delitescens Ascaniũ filium quem

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-85/0441
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG